

kassens Løb vil jeg holde paa det, Domstolene i Overensstemmelse med Lovgivningen muligens ville finde at være uretfærdigt. Altsaa dette Hensyn kan ikke gjøre sig gjældende i Henseende til Endringsforslaget. — Jeg har forudsæet, og dette er ogsaa en Indvending, der er fremkommen idag, at det kunde fremsøres, at der vilde kunne finde politiske Ulemper Sted, naar man gav denne Afgang til at henvende sig til Domstolene; men jeg maa hertil bemærke, at man ikke kan lægge Vægt paa praktiske Ulemper, hvor der er Spørgsmaal om Mit og Dit. Kan den lovgivende Magt sige: Vi afgjøre nu, hvad der vedkommer denne Eiendomsret, fordi vi frygte for, at, naar vi ikke afgjøre det paa denne strenge Maade, kan det medføre praktiske Ulemper, den navnlig — thi det er dog især den, der nærmest ligger for —, at det vilde vanskeliggjøre Salget af disse Grunde, naar man ikke havde en aldeles klar og utvivlsom Ret at kunne tilbyde i Forbindelse med Grundene? Nei, denne praktiske Ulempe kan ikke have Noget at bethyde, saalidt som det, der ikke i sig selv er retfærdigt, kan komme i Betragtning, hvor der ellers bliver Spørgsmaal om at reformere eller ordne et Forhold ved Lov. Og vilde denne praktiske Ulempe fjernes, ved ikke at optage dette Endringsforslag, som Udvalgets Mindretal har stillet? Jeg vil ikke gaae ind paa det Spørgsmaal, som den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 4de Valgfreds (Schjorring) reiste, og som er berørt af den ærede Ordfører, hvorvidt Domstolene vare pligtige at følge den strenge Lovbestemmelse; men een Ting troer jeg dog maa ansees for at være utvivlsomt, hvordan man end ellers vil afgjøre dette Spørgsmaal, og jeg har Grund til at troe, at det har foretværet adskillige af dem, der ere imod at give Afgang til at faae Sagen afgjort ved Domstolene — og det er, at en Eier, som, efterat Fæstningsværkerne ere nedlagte, byggede paa sin Grund, vilde have Afgang til at kunne faae Spørgsmaalet bragt for Domstolene. Krigsbestyrelsen eller Communalbestyrelsen, hvem det nu bliver, maatte da nedlægge et Forbud imod, at han byggede paa sin Grund; men forudsat, at Domstolene vilde gaae ind paa at

afgjøre, om Indskrænkningen var hævet, saaledes at han maatte være berettiget til at bygge, vilde der i alt Fald dog anvendes en særdeles stor Tvang imod den Paagjældende. Man har ved anden Behandling saa stærkt fremhævet til Fordeel for Lovens Bestemmelse: Vi anvende ikke Tvang, men der vil man dog anvende Tvang; man vilde for at aabne Eierne Afgang til at henvende sig til Domstolene, eller rettere for at bringe Staten dertil, nøde dem til at begynde paa en Bygning, som kunde give Anledning til at nedlægge et Forbud. Men forudsat, at Domstolene ikke vilde gaae ind paa at afgjøre Spørgsmaalet, vil det være afgjørende til Skade for dem, at Forordningen af 13de October 1824 vedbliver at staae ved Magt med sin Bestemmelse i § 2, at Ingen maa bygge paa disse Grunde, før han har indsendt en Tegning til Ingenieurcorpsen og faaet Approbation paa den; thi saalænge han ikke har faaet denne Tegning approberet, vil han være pligtig at nedrive det, han har bygget, og hortsføre Materialierne i fuldkommen Overensstemmelse med Højesteretsdommen af 1854. Hvorledes man derfor end vil vende og dreie de forskellige Forhold, kommer man dog til det Resultat, at den eneste Maade, hvorpaa man kan komme til at værne om de private Grundeieres Ret, er ved i Loven at optage den Bestemmelse, som det subsidiaire Endringsforslag gaaer ud paa, og jeg gjentager, det er et Endringsforslag, grundet paa den simpleste Retfærdighedsfordring, det indeholder en Maade at afgjøre Spørgsmaalet paa, som efter min Formening alene passer sig for den lovgivende Magt.

Jeg skal endnu tillade mig et Par Bemærkninger. Jeg hittede før, at Thingets Medlemmer vistnok vilde være enige i, at den lovgivende Magt saavidt mulig skal see at henvise saadanne Spørgsmaals Afgjørelse til Domstolene, og jeg har stærk Grund til at antage, at netop dette Things Medlemmer, saaledes som det er sammensat, ville holde fast ved denne Regel. Jeg skal bringe i ærede Medlemmers Erindring et Par Love, som ere blevne vedtagne her, og som netop gaae ud paa at sikke de vedkommende Private Afgang til ogsaa ligeoverfor Staten at faae deres